

3.4

Je wereld kleurt taal

Nr.	Thema	Leeftijd	Werkvorm	Duur	Materiaal	Leergebied
3.4	Taal & Cultuur	8 – 12 j.	Groepswerk	50'	Computers	Nederlands Wereldoriëntatie ICT Leren leren Sociale vaardigheden

Niet alle woorden uit het Nederlands kunnen vertaald worden naar een andere taal. Niet alle woorden uit andere talen kunnen vertaald worden naar het Nederlands. Hoe zou dat komen? De leerlingen ontdekken in deze activiteit dat taal sterk afhankelijk is van de omgeving waarin je leeft. Als een bepaald voorwerp niet bestaat in die omgeving, zal er waarschijnlijk geen woord voor zijn.

Vorbereiding

- De leerkracht kopieert werkblad 3.4.1, één per groepje van 4 leerlingen (helft van de klas).
- De leerkracht kopieert werkblad 3.4.2, één per groepje van 4 leerlingen (helft van de klas).

1. Groepswerk

De leerlingen worden in (liefst taalheterogene) groepjes van vier verdeeld. De ene helft van de groepjes krijgt **werkblad 3.4.1** waarop opdrachten staan die ze zonder computer moeten oplossen. De andere helft van de groepjes krijgt **werkblad 3.4.2** dat ze op de computer moeten oplossen. De opdrachten zonder computer brengen de taaldiversiteit en/of de taalkennis van de leerlingen in kaart. De computeropdracht is een zoekopdracht die de leerlingen laat ontdekken dat taal beïnvloed wordt door de leefomgeving.

2. Klassikale bespreking

Eerst wordt het groepswerk zonder computer besproken. De leerkracht gaat bij elke opdracht na of de leerlingen verschillen opmerken tussen de moedertalen van de klas (in taalhomogene groepen: tussen de verschillende woorden/talen die ze kennen).

Bij de bespreking van het groepswerk met computer worden eerst de antwoorden op de vragen besproken. De leerkracht vindt die op **infoblad 3.4.1**. Daarna wordt de link gemaakt met de opdrachten zonder computer. De leerkracht vraagt:

- Stel dat er een Eskimoleerling in de klas zou zitten, hoe zou het antwoord op de eerste vraag (zonder computer) er dan uitzien? Hoe zou dat komen? Hoe komt het dat jullie (niet) zoveel andere woorden voor sneeuw gevonden hebben?
- Stel dat jullie in de woestijn zouden wonen. Voor welke voorwerpen en fenomenen zouden jullie dan meer dan één woord (synoniemen) kennen? Waar zouden jullie dan geen woorden voor hebben?
- Hebben jullie in alle talen alle kleuren kunnen benoemen? Wat zou er gebeuren als er een leerling in de klas zou zitten die Tarahumara zou spreken?
- Hebben jullie in alle talen alle hoeveelheden kunnen benoemen? Wat zou er gebeuren als er een leerling in de klas zat die Pirahã zou spreken?
- Hoe hebben jullie de antwoorden op de computer gevonden?

De leerkracht bespreekt wat er gebeurt als je op 'in cache' drukt en demonstreert hoe de leerlingen gemakkelijk de antwoorden kunnen vinden.

3. Samenvattende slotvraag

Hoe zou het komen dat er in verschillende talen voor sommige voorwerpen en fenomenen heel veel woorden bestaan en voor andere heel weinig of geen?

Doelstellingen

- De leerlingen kunnen zelfstandig oefenen in een door ICT ondersteunde leeromgeving.
- De leerlingen kunnen met ICT voor hen bestemde digitale informatie opzoeken, verwerken en bewaren.
- De leerlingen kunnen aspecten van het dagelijkse leven in een land van een ander cultuurgebied vergelijken met hun eigen leven.
- De leerlingen kunnen voorbeelden geven van hoe de leefomgeving taal beïnvloedt.
- De leerlingen kunnen eenvoudige problemen op systematische en inzichtelijke wijze oplossen.
- De leerlingen zijn bereid om te reflecteren over taal en taalgebruik.
- De leerlingen durven hun eigen taal en cultuur uiten en leren die van de anderen beter kennen.
- De leerlingen maken kennis met meertaligheid en taaldiversiteit als kenmerken van hun eigen klas, school en maatschappelijke omgeving.

Eindtermen

- N 2.3, 2.5, 2.9, 3.1, 3.2, 4.6, 6.1, 6.3, 6.5
- WO 6.9, 7
- ICT 1, 2, 3, 6
- LL 2, 3, 4
- SV 1.2, 1.3, 1.6, 3

<http://www.google.be>
<http://nl.wikipedia.org>
<http://www.kennislink.nl>

Oplossing van de opdrachten met computer

- 1) Zoek wat er speciaal is aan het woord **sneeuw** in de **Eskimotaal**?
De Eskimo's hebben heel veel woorden voor 'sneeuw'.
<http://nl.wikipedia.org/wiki/Sneeuwwoordenverhaal>
<http://www.uk.rug.nl/archief/jaargang34/19/04c.php>
- 2) Waar wordt de **Tarahumarataal** gesproken?
De Tarahumara zijn een Indiaans volk in de staat Chihuahua in het noorden van Mexico.
[http://nl.wikipedia.org/wiki/Tarahumara_\(volk\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Tarahumara_(volk))
- 3) Zoek wat er speciaal is aan de woorden '**groen**' en '**blauw**' in het **Tarahumara**.
Er bestaat slechts één woord voor beide. Ze maken geen onderscheid tussen groen en blauw.
<http://www.kennislink.nl/web/show?id=145865>
- 4) Waar wordt de '**Pirahã**' taal gesproken?
Het Pirahã wordt gesproken door de bewoners van het Amazoneregenwoud in Brazilië.
<http://nl.wikipedia.org/wiki/Pirah%C3%A3>
- 5) Zoek wat er speciaal is aan de **telwoorden** (één, twee, honderd) in het **Pirahã**.
Pirahã heeft geen telwoorden. Er zijn slechts drie woorden die hoeveelheden omschrijven. Hun betekenis varieert van "een paar" en "enkele" tot "veel".
<http://nl.wikipedia.org/wiki/Pirah%C3%A3>

TIP

Als je op Google surft, ziet het zoekresultaat er als volgt uit:

Kennislink - Taal kleurt wereldbeeld
Een **Tarahumara**-spreker zal deze proef met beide ogen even snel doen, omdat voor deze persoon '**groen**' en '**blauw**' één pot nat is. ...
www.kennislink.nl/web/show?id=145865 - 171 - In cache - Gemiddelde pagina's

Wat gebeurt er als je onderaan op 'in cache' drukt?

De woorden die je zoekt, worden dan gekleurd in de pagina die geopend wordt.

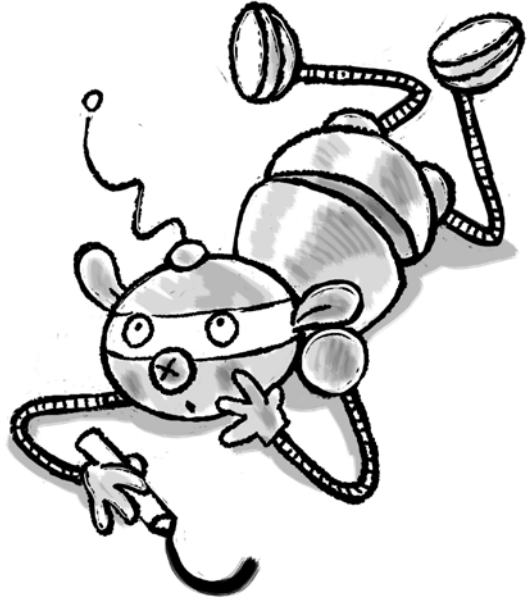
3.4.1

Geen computer en toch slim

Beantwoord deze vragen met alle talen die jullie kennen in jullie groepje. Noteer in de tabel steeds over welke talen het gaat.

- 1) Wij wonen in een land waar heel veel water uit de lucht valt. Wat kan dat allemaal zijn? Noteer alle soorten neerslag die je kent in het Nederlands in de eerste kolom. Probeer dat nadien voor zoveel mogelijk andere talen te doen. Noteer de talen bovenaan de kolommen.

NEDERLANDS				

2) Hoe heten deze kleuren in het Nederlands? Probeer dat nadien voor zoveel mogelijk andere talen te doen. Noteer de talen bovenaan de kolommen.

	NEDERLANDS				
					
					
					
					
					
					
					
					

3) Noteer in het Nederlands hoeveel sterren je ziet in de eerste kolom. Schrijf het aantal voluit in woorden. Probeer dat nadien voor zoveel mogelijk andere talen te doen. Noteer de talen bovenaan de kolommen.

	NEDERLANDS				
					
					
					
					

Lang leve de computer

Zoek de oplossingen van deze vragen met Google. Surf naar www.google.be en schrijf de vetgedrukte woorden in het zoekveld. Klik op enter. Om sneller te werken, lees de tip onderaan dit blad ...

1) Zoek wat er speciaal is aan het woord **sneeuw** in de **Eskimotaal**?

.....
.....
.....

2) Waar wordt de **Tarahumarataal** gesproken?

.....

3) Zoek wat er speciaal is aan de woorden **groen** en **blauw** in het **Tarahumara**.

.....
.....
.....

4) Waar wordt de **Pirahãtaal** gesproken?

.....

5) Zoek wat er speciaal is aan de **telwoorden** (één, twee, honderd) in het **Pirahã**.

.....

TIP

Als je met Google surft, ziet het zoekresultaat er als volgt uit.

Wat gebeurt er als je onderaan op 'in cache' drukt?

